

Szerkesztőség irodája

Nagy-Becskek,

Zapolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Br. Stasz

Előfizetési árak:

Egész évre ----- 12 ft.
Félévre ----- 6 „
Negyedévre ----- 3 „
Egy hóra ----- 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünneppnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, az 75. szám.

Péntek, április 2.

Felhívás előfizetésre.

Április hó 1-ével, mint új évnegyeddél előfizetést nyitunk a „Torontál” cz. napilapra.

A közönség ismeri lapunkat s ezért fölöslegesnek tartjuk ismételní programunkat, mely nem más ma sem, mint a szabadelvűpárt támogatása legjobb tehetségünk szerint.

Eltekintve azonban a politikától, főcélunk jövőre is csak az lesz, hogy helyi, megyei lapot adjunk, se mozgalmakat figyelemmel kísérjük minden téren.

Lapunk hű tükre marad továbbra is az eseményeknek, a barátja, szórakoztatója s első sorban megbízható értesítője a közönségnek mindarról, a mi érdekést napnap után fölvesz ugy a helyi, mint a megyei, hazai élet politikai, társadalmi, köz- és nemzeti gazdasági, irodalmi és egyéb lüktező ere.

Mint eddig kerültük, ugy ezután is kerülni fogjuk a szenzáció hajhászást, komoly akarunk lenni, mindazonáltal unalmasság nélkül.

Iparkodni fogunk e tekintetben feladatunknak megfelelni, amiben rendes és külső munkatársaink nagy száma s a vármegye mindenponján működő levelezőink támogatnak bennünket. Különös gondot fordítunk a hatósági és társadalmi élet eseményeire s azokat amennyire tehetjük, előmozdítani igyekezünk.

Tárca s más szépirodalmi közleményeink változatosságára a jövőben is kiváló gondot fogunk fordítani.

Távirati rovatunk, melylyel a nagy közönség elismerését már eddig is fokozott mérvben sikerült kiérdemelnünk, a jövőben is hasonló jó értesültséggel és gyorsasággal fogja közönségünket a legújabb hírekről tájékoztatni.

Az országgyűlés üléseiről, mint eddig, ugy ezentul is mindennap kimerítő távirati tudósítást közlünk.

Szóval a „Torontál”-t folyton fejleszteni kívánjuk, hogy minden torontál-megyei olvasó megtalálja lapunkban azt, ami érdekli s a mellett a „Torontál”-ból az olvasó közönség a legérdekesebb kül- és belföldi eseményekről még az nap értesül, holott a fővárosi esti lapok, melyek e hírekről beszámolhatnak, csak másnap reggel érkeznek e vármegye területére s így a fővárosi esti lapokat 12 órával, a reggelenként megjelenő lapokat pedig 24 órával előzi meg a „Torontál”.

Kérjük a jövőben is a közönség nagybecsi szellemi és anyagi támogatását.

A „Torontál” szerkesztősége.

A keleti helyzet.

Nagybecskerek, Április 2.

Az osztrák trónbeszéd, a mikor a keleti bonyodalommal a maga egészében foglalkozott és a krétai-görög-török viszályt csak mint annak részletét állította élénk, gyorsan igazolást nyert az események részéről. Az utóbbi napok hírei teljesen indokolják annak szükségességét, hogy a közvélemény fölvilágosíttassék arról, mennyire téved, ha a krétai kérdés megoldását valami különálló föladatnak tekinti, a melyet el lehet intézni függetlenül a keleti bonyodalomtól. Az ideges izgatottság, a mely utóbbi időben erőtt látszik

venni a közvéleményen, hajlandóvá teszi pedig azt, hogy hamis nyomra kerüljön és olyan módon keresse a nehézségek elhárítását, a mi újabb bajokat szülne. A hatalmasságok minden lépésüknél kénytelenek figyelemmel lenni az egész keleti helyzetre, arra a nagy vállalkozásukra, a melynek csak egy részlete a krétai autonómia. Mihelyest ezt az általános szempontot mellőzik, azonnal annak a veszedelemnek teszik ki magukat, hogy valamelyes intézkedésük sokkal több bajt okoz, mint a mennyi jót el akartak érni a segítségével. Ha visszaemlékezünk az európai akció eredetére és kifejlődésére, ugy látjuk, hogy az örmény borzalmak hatása alatt összeállottak Angolország, Franciaország és Oroszország azért, hogy rábírájk a szultánt a kisázsiai képtelen állapotok megjavítására. A reformjavaslat elkészült, a szultán és kormánya elfogadták azt, és ünnepélyesen megígérték végrehajtását. Természetesen nem tettek semmit, először azért, mert ez a török rendszerhez tartozik, másodszor azért, mert azzal hitegették magukat, hogy a három hatalom ugyis összevesz egymás között, a főbbi hatalom pedig nem engedi, hogy ebből Törökországnak baja keletkezzék.

Az összeveszés tényleg majdnem bekövetkezett, a mikor azt a kérdést kellett eldöntení, hogy mi történjék a török szőszegéssel szemben. Angolország mindenáron kényszeríteni akarta Törökországot ígérete beváltására, Oroszország és Franciaország ellenszegültek. Európa akkor közelebb állott a háborúhoz, mint most. Goluchowski Agenor grót szerencsés közbejárása mentette meg a békét, a kinek javaslatára az angol-francia-orosz beavatkozás helyét az európai közös akció foglalta el. Ennek az akciónak célja, hogy Törökország integritásának fontartása mellett rákényszerítse a konstantinápolyi kormányt a legszükségesebb reformok életbeléptetésére. Az integritás védelmezése ma már azonban nem azt jelenti, hogy annak oltalma alatt Törökország tehet a mit akar, mert bántódása semmiért sem lesz, hanem jelenti azt, hogy Európa erőhöz akarja segíteni a beteg embert, nehogy végelgyöngülése és fölösszálla háboruba döntse az egész világ-részt. A Kis-Ázsia helyett most már az egész birodalomnak szánt reformtervezetet a konstantinápolyi nagykövetek kidolgozták és közölték illető kormányaikkal; épen arra került volna a sor, hogy ez a tervezet a szultán elé terjesztessék, a mikor közbejött a krétai lázadás, Görögország beavatkozása, és az egész bonyodalom, a melylyel olyan nehéz elbánni. Ez az inczi-dens szerencsére nem térítette le a hatalmasságokat az addig követett utról. Továbbra is ragaszkodnak ahhoz az alapelvhez, hogy Törökország integritása fontartandó a szükséges reformok behozatala mellett, és a Keleten semmi változás nem történhetik a hatalmak egyértelmű hozzájárulása nélkül.

Ez az alapelv legújában az osztrák trónbeszédben jutott világos kifejezésre; ezen alapelv szerint kell megítelnünk a hatalmasságok egész krétai akcióját. Kréta Törökországgé marad, de megkapja a maga autonómiáját, a melynek tervezetén már dolgoznak ugyanazok a konstantinápolyi nagykövetek, a kik az egész birodalom részére készítették a reformtervezetet. Minden lépés, minden áldozat azért,

hogy Görögország visszaszoríttassék aggreszsziv utjáról, a krétaiak pedig ember-séges viszonyok közé jussanak, az által nyer általános európai jelentőséget, hogy összhangban áll az egész keleti akcióval és részletét képezi annak a politikának, a mely utját akarja állani Törökország összeomlásának.

Sz—y K—l.

Szabó Ferencz

Nagybecskerek, Április 2.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a nagybecskereki kincstári ispánsághoz intézett leiratában tudatja, hogy az ürese-désben levő nagybecskereki róm. kath. plébánia javadalomra a kincstár kegyuri joga alapján és a csanádegyházmegyei püspök előterjesztése folytán Szabó Ferencz' csanádegyházmegyei áldozárt, ezidő szerint németeleméri plébánost, mutatja be.

A bemutató okmány teljes szövegében következőleg hangzik:

Mint ő császári és apostoli királyi Felségének

földmivelésügyi magyar királyi minisztere ezen levellemel

tudtára adom mindenkinék a kit illet, hogy én a Torontál vármegyébe kebele-zett nagybecskereki róm. kath. plébániát a magyar kir. kincstárt illető kegyurasági jogerejénél fogva alkalmas egyénnel betölteni és erre feddhetlen erkölcséről, különös tudományáról s egyházi férfiuhoz illő egyéb tulajdonairól dicséretesen ismert tisztelendő Szabó Ferencz róm. kath. áldozár urat, jelenleg németeleméri plébánost bemutatni elhatároztam és ennek erejével valóban be is mutatom, nagy-méltóságu és főtisztelendő Dessewffy Sándor püspök urat hivatalosan megkeresem, miszerint nevezett tisztelendő Szabó Ferencz róm. kath. áldozár urat a följből említett lekészségbe szokott mód és rend szerint beavatni és bevezetni ne terheltezzék.

Kelt Budapesten, 1897. évi márczius hó 27-én.

Darányi Ignác.

Bár Csanádegyházmegye éppen nem szükölködik oly férfiak nélkül, kik ugy jellemüknel, mint képzettségüknel fogva méltók arra, hogy az egyházmegye egyik legnagyobb és legintelligensebb városában a római katolikus hívők vezetése rájuk bizassék, mégis merjük állítani, hogy ille-tékes helyen nem találhattak volna alkalmasabb férfit Szabó Ferencznel. Kell-e dicsérnünk az ő szeplőtlen jellemét, az ő közmondásos szerénységét, hangya szorgalmát?

Nem szólunk ezekről, mert a merre érdeklődnek egy egyházférfi tevékenysége iránt, ott tudva van, hogy Szabó Ferenczben e kiváló tulajdonságok számtalan egyéb jóval egyesülnek. Vagy ki ne ismerné az ő arany szívét, mely mindenütt ott található, ahol a szegények és szükölködők gyámolításáról van szó? S van-e ez országban művelt ember, ki ne olvasott volna azokról a majdnem hetenkint ismétlődő adományokról, melyekkel a németeleméri plébános az ország tanintézeteit meglepi? Nem a reklám, az olcsó dicsőség vette őt szárnyára, csupán egy-egy elrejtett szükszavu hírből olvastuk Szabó Ferencz nevét, de abból a kevés szóból megtudhatta mindenki, hogy ez a szerény

A hivatalos melléklet 68. számánál.

falusi pap csendes magányát arra hánálja fel, hogy folyton gazdagítja a magyar tudományt és a magyar irodalmat. S nem közönséges sőt fájdalom, a mi minden ideálokat nélkülöző századunkban majdnem páratlanul álló bőkezűséggel osztotta szét a tanulni vágyó ifjúság között tudománya és szorgalma gyümölcsét.

Szabó Ferencz e város szülöttje. Nagybecskereken született 1843-ban, tehát a legszebb férfi korban van jelenleg. 1866-ban áldozárrá szenteltetett s ugyanakkor káplán lett Zichyfalván. Hosszabb ideig működött mint plébános-helyettes Zichyfalván és Uj-Moldován, majd ismét mint segédlelkész került vissza szülővárosába, később pedig Makóra. 1873-ban megbízták a buzási plébánia vezetésével, 1874-ben pedig önálló plébános lett Lázárföldön, melyet csakhamar, 1878-ban Német-Elemérrel cserélt fel. Az az áldásos tevékenység, melyet e kiváló tehetségű pap, mint lelkipásztor kifejtett, sokkal ismeretesebb, semhogy e helyen újból méltatnunk kellene. De jól esik rámutatnunk arra az örömdetes körülményre, hogy a jelenlegi kormány ezuttal ismét tanujelét adta a nnek, hogy valóban szabadelvű kormány, amennyiben a nagybecskereki plébánia vezetését egy oly férfira bízta, ki nemcsak hogy jelleménél, tudományos képzettségénél és kiváló egyéni tulajdonainál fogva hivatott e nagyfontosságú állás betöltésére, de tekintetbe vette az autonóm hírközsegegyhangú óhaját is, mely már hónapokkal azelőtt több ízben tüntető kifejezést nyert.

Nagybecskerek város közönsége párt-és felekezeti különbség nélkül szinte örömmel üdvözli körében Szabó Ferenczet. Hívei pedig az egyház szavaival köszöntik lelkük mélyéből: Áldás legyen azon, ki az Ur nevében jön!

A „felső torontáli ármentesítő társulat”.

Nagybecskerek, április 2.

Ezen társulat márczius hó 29-én Nagy-Kikindán választmányi ülést tartott, melyen a következő tárgyak nyertek elintézését.

1. Igazgató jelentése az 1896. és 1896. évben hozott s végbefejezést nem nyert választmányi és közgyűlési határozatok mikénti végrehajtásáról, illetve az időközben tett intézkedésekről. — Tudomásul vétetett.

2. Elnöki előterjesztés az 1897. évi fegyelmi bizottság megválasztása iránt. — Rendes tagokul megválasztottak: Karácsonyi Andor, dr. Bogdán Zeivko, dr. Grubits Tivadár, Fischer Géza, pótagokul: Rónay László, Oláh Dezső, Elnök bejelenti, hogy törökbecsei vonalfőnökké Makra Imrét helyettesítette. Tudomásul vétetett.

3. Az igazgató rendes évi jelentése. — Az igazg. jelentés tudomásul vétetett, jövőben a vagyon közé a hátralelévő követelések is felveendő, továbbá kitüntetendő a biztosítéki alap állása és változásai is.

4. Az igazgató bemutatja a társulatnak múlt évi számadását, a számfeltek észrevételeivel és az észrevételek megfigyeltével együtt. — Egyes nehezmények csak formaiak lévén, igazgató elnöki uton pótolja, jövő gyűlésre tegyen részletes javaslatot, hogy ezentul mi módon lehetne számadás és vonatkozó költségvetést az eltérések magyarázataival együtt az érdekeltekkel nyomatásban közölni.

Ezzel kapcsolatban konstatáltatik, hogy 1896. évben fel nem használtatott:

I. Földmunka	81686	frt 26	kr.
III. Örhas és telephon	4596	" 70	"
V. Fűzesítés	11265	" 15	"
VI. Kisajátítás	93058	" 47 1/2	"
IX. Igazgatás	300	" —	"
X. Adó és illeték	3777	" 15	"
XII. Arvédelem	794	" 32	"
	195.478	frt 05 1/2	kr.

Megtakarítottatott:

III.	632	frt 29	kr.
VII. Befektetés	10000	" —	"
IX.	4921	" 04 1/2	"
XI. Fenntartás	8400	" 55	"
XII. Arvédelem	904	" 29	"
	24858	frt 17 1/2	kr.

Ebből átutaltatik:

I-re pro 1897	81686	frt 26	kr.
br.	9096	" 70	"
	93058	" 47 1/2	"
reze	950	" —	"
tató	4104	" 79	"
jogot	6200	" —	"
Xogalás	20000	" —	"
végrei	215.796	frt 22 1/2	kr.
Marad k. hog	4782	" 36 1/2	"

5. A. igazgató bemutatja a zágrábi érsek aég periamd. mradalmából újabban kisajátítandó földterületekre vonatkozó szerződés tervezetét. — Kisajátítási egyezségek jóváhagyatnak.

6. Az igazgató bejelenti, hogy a törökkanizsi védőtöltségek megerősítéséhez szükséges földterületek kiaknázása, illetve kártalanítása iránt Török Kanizsa község, mint erkölcsi testülettel megállapodásra jutott. — Kisajátítási egyezségek jóváhagyatnak.

7. Az igazgató jelentése az 1896. évi „Ezredéves országos kiállítás” alkalmából a kereskedelemlügyi m. kir. miniszter ur 8 nagy méltósága által adományozott állami arany érem tárgyában. — A társulat beleegyezik abba, hogy az érem a központban maradjon.

8. Igazgató jelentése a választmánynak 119/896 sz. a. kelt határozata értelmében az új adóvisszatérítés tárgyában. — Az elutasításban a társulat nem nyugszik meg és utasítatik az igazgató, hogy a szükséges lépéseket tegye meg.

9. Az igazgató jelentése a kalácsai uradalom tulajdonát képező földterületek mikénti kártalanítása iránt. — Az egyezség jóváhagyatik.

10. Igazgató javaslata a gátrendőri kihágások után befolyt kártérítési összegek hova fordítása iránt. — A befolyt összeg a rubázati alapba utalványoztatik.

11. Igazgató javaslata a törökkanizsai közbirtokosságtól kisajátítandó földterületekre nézve. — Az egyezség jóváhagyatik.

12. Igazgató javaslata a Weisshut Lajos törökkanizsai birtokostól kisajátítandó földterületek iránt. — Az egyezség jóváhagyatik, kocsival a padkán járhat, de marhahajtás tilos.

13. Igazgató előterjesztése a társulat egyes alkalmazottjainak s ezzel kapcsolatban a társulat követelésének behajtása körül különös ügybizalmat kifejtett hatósági közegeknek megjutalmazása iránt. — 1896. évre nézve jutalmat kapnak Tabakovita Iván, Fekete, Lovási 60—60 forint, Grandjean 100 forint, Szojka, Buday mérnök 100—100 forint, Gróf, Csépey gátrendőri 60—60 forint, Vörös, Maksa, Nolakar, Galla, Volaner Z., Jakab, Zákity, Agoton, Fehér, Pakay, Trinacsy gátrők összesen 330 forint, 5 adótárnok per 60 forint, 5 adóellenőr 40 frttal, 5 napló kezelő 30 frttal. Községi előjárók: 1. billédi jegyző 50 forint, 2. billédi pénzt. 30 forint 3. csatádi jegyző, 4. deszki jegyző, 5. feketetői előjáró, 6. kisjécsi jegyző, 7. kis-komlói jegyző, 50—50 frttal, 8. kis-komlói irnok, 9. kis-zombori irnok 30—30 forint, 10. lovrini jegyző 50 frttal, 11. lovrini bírő 30 frttal, 12. Majdani jegyző, 30—30 forint, 13. szerb. n. szentmiklósi jegyző 50 frttal, 14. szentmiklósi irnok 30 forint, 15. nagyteremői jegyző, 16. nákofalvai jegyző, 17. német-csanádi jegyző, 18. óbessenyői jegyző 50—50 forintot, 19. óbessenyői pénztáros 30 forintot, 20. szerbcsanádi jegyző 50 forintot, 21. szerbcsanádi esküdt 40 forint, 22. szentpéter-i német jz 50 forint, 23. szőregi jz 50 forint, 24. szőregi v. hajtó 30 forint, 25. tordai jz 50 forint, 26. nagykikindai Müller-tanácsnok 80 forint, 27. nagykikindai végrehajtó 50 forint, 28. zombolyai irnok 20 forint, 29. mokriai rendőrkáplár 25 forint, 30. nagykikindai városi kézbesítő 20 forint.

14. Özvegy Stepancev Mladenné araci lakosnőnek kegydíj iránti folyamodványa. — 72 frt évi kegydíj megszavaztatott.

15. Erős Armin társulati irodatisztnak segély iránti folyamodványa. — 50 frt megszavaztatott.

16. Grandján Ede társulati elnöki irnoknak jutalmazás iránti folyamodványa. — Igazgatói javaslat elfogadtatott.

17. Kapris Lyubomir nagy-kikindai városi ellenőrnök jutalmazás iránti kérvénye. — Elutasítottatik.

18. Kalina Gavrilla valkányi birtokosnak. 19. Sztancsu Tanaszia valkányi lakosnak kamatelengedés iránti kérvénye.

20. Venner János nagy-tőzegei lakosnak, mint néhai Grosz Fülöp és neje hagyatéka gondnokának kérvénye 27 frt 22 kr. körejárulási tőke tartozás s kamat járulékaiknak törlése iránt.

21. Ilkeu Petru valkányi lakosnak kérvénye a 3 évnél régebbi kamatok leiratása iránt.

22. Driglu Eva valkányi lakosnak kérvénye a 3 évnél régebbi kamatok leiratása iránt.

23. Özvegy Wolf Károlyné szőregi lakosnak kérvénye a terhén vezetett társulati követelések törlése iránt.

24. Iqisán Constantin valkányi lakosnak törlés iránti kérvénye.

25. Dipong Antal és neje nagy-kikindai lakosoknak kérvényük 123 frt 69 kr. társulati követelés törlése iránt.

26. Berse Mihály és társai nagy-kikindai. 27. Buday András és társai akácsi. 28. Kéri László és társai kisbikácsi. 29. Gruits Vlada basahidi. 30. Szerbeszku Nikola valkányi.

31. Zseravicza Anka és Féma meg társai basahidi. 32. Mikalacszi Száva basahidi. 33. Kiskoru Baity Szidi nagy kikindai. 34. Rádin Laza deszki. 35. Lukin Jakab ó béhai. 36. Szirovicza József deszki. 37. Aragyanin Jéfta nagy-kikindai. 38. Golusin Laza melencei. 39. Vinczán Ilia szerb nagy szent miklósi. 40. Ilkeu szül. Lupu Flóra valkányi. 41. Madzarov Mita nagy kikindai.

42. Ugrinov Avakum nagy kikindai lakosoknak törlési ügye. — Az igazgatói javaslat elfogadtatott.

43. Partvédők költségeihez való állami hozzájárulás. — Az elutasítás nem nyugtatja meg a társulatot, igazgató tegye meg a lépéseket.

44. Főmérnöki előterjesztés a bezdini töltésszakasz megerősítése iránt. — Munka elrendeltetett 4450 frtig, hatósági engedély kieszközölendő.

45. Az igazgató jelentése az araci belterületeknek árvíz elleni védelme iránt. — A főmérnök a tárgyalással megbízatik.

46. A torontáli helyi érdekű vasutak üzletigazgatóságának ajánlata egy petroleum motorcsónak készítése iránt. — A főmérnök vélemény adására szólítandó fel.

47. Az igazgató bejelenti, hogy földművelésügyi m. kir. miniszter ur 8 nagyméltósága társulatunknak a kopár területek beerdősítése körül szerzett érdemeinek elismerésül 100 frt segélyt adott. — Tudomásul vétetett.

48. Gulyás Lajos és Szabó Tamás gátrébiztosok véglegesítése iránti javaslat. — Véglegesítettetik.

49. Kovács András gátrő véglegesítése iránti javaslat. — Véglegesítettetik.

50. Csobánov Sándor és társa mokriai lakosok, községi szolgáknak jutalmazás iránti kérvénye. — Elutasítottatik.

51. Ferling Péter. 52. Kalina Márta. 53. Muutyán Szekosán. 54. Barbosz Petru. 55. Csarina Pável valkányi. 56. Özvegy Trifunác Mladenné nagy-kikindai.

57. Berger Miksa tomosvári lakos nagy-kikindai birtokosnak. 58. Karmos István valkányi. 59. Onulov Tanaszia beodrai. 60. Buaye János és neje Anna szerbnagyszentmiklósi. 61. Urzu Andrej szerbnagyszentmiklósi. 62. Veszelinovita Vera nkikindai. 63. Borsos György szerbnagyszentmiklósi. 64. Molnár Lajos feketetői. 65. Egres község megerősítése a Nikoleszku Trailla terhén nyilvántartott és Galyanku Juon és Nikoleszku Arkadia terhére átvezetett hátralék leírása iránt.

66. Özvegy Joneszku szül. Nikoleszku Zsófia egresi. 67. Ifju Urzu Stancsu óbessenyői. 68. Nikoleszku Andria sárafalvai. 69. Kurth Péter és Anna sárafalvai. 70. Galla Arkadia és társai egresi. 71. Miksa Mitru (Csika) egresi. 72. Jankov Márta szentpéter-i. 73. Néhai Farka Mitru szerb n. szent-miklósi volt lakos hagyatékának leirási ügye. — Az igazgatói javaslat elfogadtatott.

74. Igazgatói előterjesztés a társulatunk területén lévő belvíz levezető társulatoknak bekebelezése esetén remélhető megtakarításokra vonatkozólag. — A belvíz szabályozási teendőket a társulat hajlandó átvenni, belvízi társulatokat felszólítja és két bizottságot választ.

75. Aragyanin Jéfta és több társa nagy-kikindai lakosoknak leirási ügye. 76. Mikalacsy Száva és társai basahidi lakosoknak leirási ügye.

77. Szerbeszku Nikola és társai valkányi lakosoknak leirási ügye. — Az igazgatói javaslat elfogadtatott.

78. Igazgatói előterjesztés a kamarális töltés kisajátítása tárgyában. — Terület kisajátítása elrendelendő.

A délután megtartott közgyűlésen a következő tárgyak intézettek el.

1. választm...
köszönt...
töltése ir...
Makra l...
2. J...
niszteri...
mácul vé...
3. 1896. év...
vonatkoz...
mények...
tatik, egy...
4. A...
levezető...
hozott v...
elfogadt...
átvételn...
5. A...
átalakít...
— 8000...
6. nyereség...
gatói jele...
zelendő...
7. Val. jav...
8. A...
javaslat...
tárgyak...
vára le...
vétetett.

Ápr...
Ápr...
Ápr...
Ápr...
bizottság...
Ápr...
Ápr...
A p...
részére ked...

— S...
hivatalo...
— H...
Jenő fő...
megviz...
Kedden...
Kereszt...
B. pénzü...
elnök...
kiséret...
felvett...
statál.

torontáli...
11-én d...
kis ter...
ülésére...
bajtári...
alapszab...
jelentés...
Kelt Nag...
23-án. R...

— M...
Szokolay...
tásáért fo...
Uj...
lap indu...
ujjag...
—
egyházi...
sokan em...
és kiva...
ezelőtt...
a karnag...
kesegyhá...
mert Es...
gult a g...
nak. A...
mából...
év óta...
széles...
elismer...
egyeteme...
másrésze...
modora...
vésének...
váradi...
működ...
vezette;

1. Az igazgató bejelenti, hogy Urbán Iván választmányi tag és vonalfőnök tisztségéről leköszönt, egyben az üresedésbe jutott állás betöltése iránt javaslatot tesz. — Megválasztatott Makra Imre aracsai lakos.

2. Az 1897. évi társulati költségvetés miniszteri jóváhagyásának bejelentése. — Tudomásul vétetett.

3. Az igazgató bemutatja a társulatnak 1896. évi számadásait, a választmányiak ide vonatkozó határozataival együtt. — Tett nevezmények csak formaiak, igazgató pótlásra utasítatik, egyebekben számadás helyesnek találtatott.

4. A társulatunk területén létesített belviz-levezető és lecsapoló társulatok bevonatása iránt hozott választmányi határozat. — Vél. javaslat elfogadtatik. — Egyesülés esetén belvizi teendők átvételnek. — Szűkebb bizottság választatik.

5. A társulati telephelyvezetők czélszerű átalakítása iránt hozott választmányi határozat. — 8000 frt megszavaztatott.

6. A „Tisza-szegedi“ közös tartalékalap nyereségének mikénti felosztásáról szóló igazgatói jelentés. — Egyelőre gyümölcsözőleg kezelendő.

7. Az igazgatónak évi rendes jelentése. — Vél. javaslat szerint tudomásul vétetett.

8. Az igazgató bejelenti a választmányiak javaslatát, az ezredéves kiállításra felküldött tárgyaknak a létesítendő gazdasági múzeum javára leendő átengedése iránt. — Tudomásul vétetett.

HIREK.

Tájékoztató.

- Április 3. Az olvasóköri estélye.
 Április 11. Torontálmezei orvosegyesület közgyűlése.
 Április 12. Közigazgatási bizottság ülése.
 Április 12. d. u. 3 órákor, a gazd. egyesület 14-es bizottságának ülése.
 Április 22. Megyei rendkívüli közgyűlés.
 Április 25. Nagybecsk. jótékony nőegylet közgyűlése
 A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Személyi hír.** Rónay Jenő főispán hivatalos újból visszatért Nagybecskerekre.

— **Hivatalvizsgálat Nagyikindán.** Rónay Jenő főispán márczius 28-án, vasárnap d. u. megvizsgálta a nagyikindai főszolgabírói hivatalt. Kedden a főispán Keller Akos tb. megyei főügyész, Keresztes Aladár megyei számvevő, Braun Vilmos b. pénzügyi igazgató, Mihálovics Ö. árvaszéki elnök és Krumenacker árvaszéki számvevő kíséretében a városi hivatalt vizsgálta meg és a felvett jegyzőkönyvben kielégítő eredményt konstatait.

— **Torontálmezei tüzoltó szövetség.** A torontálmezei tüzoltó szövetség f. é. ápril hó 11-én d. e. 10 órákor Nagybecskereken a főispáni kis teremben tartandó igazgató választmányi ülésére a testületek választmányi tagjai ezennel bajtársi tisztelettel meghívataak. Tárgyak: Az alapszabály módosítása. Pénztári jelentés. Titkári jelentés. Ellenőri jelentés. Esedéges indítványok. Kelt Nagybecskereken, 1897. évi márczius hó 23-án. Rónay, elnök.

— **Nyugdíjazás.** Mint Pancsováról jelentik, Szokolay Daniel városi pénztárnok nyugdíjanta társáért folyamodott.

Uj lap. Pancsován április közepén új szerb lap indul meg. A hetenkint háromszor megjelenő újág czíme: Narodaost.

— **Kersch Ferencz esztergomi székes egyházi karnagy.** Nagybecskereken bisonyára sokan emlékeznek arra a rokonszenves modoru és kiváló képzettségű zongora-művészre, ki ezelőtt 9 évvel hagyta el Nagybecskereket, hogy a karnagy állást foglalja el a nagyváradi székesegyházban. Most Nagyváradról is elköltözik, mert Esztergomban 35 pályázó közül egyhangulag választották meg székesegyházi karnagynak. A „Szabad-ág“ a karnagy távozása alkalmából a következőket írja: Kersch közel tíz év óta működött városunkban s ezen idő alatt széles körben őszinte tiszteletet, becsülést és elismerést vívott ki magának, egyrésztől kiváló egyetemese zenei képzettsége és művészete, másrésztől előkelő műveltsége és meggyerő modora által. Nagyvárad zeneéletének és törekvésének ő egyik éltető szelleme volt. A nagyváradi zeneegyesület kebelében, mint karnagy működött s annak fellépéseit értékes sikerre vezette; a székesegyházban számos gyönyörű

szerméye került előadásra, melyek zeneirői talentumának mindenkor elismerésül szolgáltak. Távozását tehát sokan, de kivált komoly irányu zeneköreink őszintén sajnálják, annál inkább, mert alig van kilátás arra, hogy egyhamar oly kiváló utód foglalja el helyét.

— **A februári statisztika.** Az országos statisztikai hivatal által kiadott „Statisztikai Havi Közlemények“ februári száma az ország népmozgalmáról érdekes adatokat közöl, melyekből kiemeljük a következőket: Elve született február hóban Magyarországon és Fiumében 54.921 gyermek, meghalt 38.991 egyén. Magyarország lakossága tehát február hónapban 15.930-al szaporodott, többel, mint az előző év február havában, a mikor a halálozások száma nagyobb, a születéseké kisebb volt. Halva született 1316 gyermek. A gyermekhalálozás ebben a hónapban is rendkívül nagy volt, 7 éven aluli gyermek 20.267 halt meg, míg 7 éven felüli csak 18.724. Pozsony és Pécs városokban a halálozás felülmúlja a születéseket, mi részben az ottani nagy kórházaknak tulajdonítható. Házasságot 28.918-at kötöttek ebben a hónapban, jóval többet, mint az 1891—1896. évek bármelyikének február havában. — Vegyes házasság volt 2401, ezek közül 383 esetben a születendő gyermekek vallása iránt előzetes megegyezés jött létre. Legtöbb vegyes házasság volt a fővárosban (128) azután Pest (104), Szabolcs (113) és Zemplén (117) vármegyékben. Keresztény és izraelita felek között 31 házasság jött létre, ezekből 12 a fővárosra esett. A keresztény-zsidó házasságok közül 14 esetben a nőlegény, 17 esetben a menyasszony volt izraelita. A születendő gyermekek vallása iránt 10 esetben kötöttek előzetes megegyezést, valamennyiben a keresztény fél javára. A fertőző betegségek pusztítása e hónapban nem volt olyan nagy, mint januárban. A tüdőgyümöskór 4848, a difteritisz 1421, a számarhurut 1313, a vörheny 889 halálesetet okozott.

— **Ügyvédek ne féljétek!** Durum Ivánka temes kubini okleveles felső nép- és polgári iskolai tanítóú kérvényt nyújtott be a vallás-és közoktatásügyi miniszterhez, hogy engedje meg neki a budapesti tudományos egyetemen a jogi vagy a bölcsészeti karra rendes hallgatónak leendő felvételét. A miniszter — mint értesülünk — a kérelmet nem teljesítette, mert az egyetemnek jog- és államtudományi karára nők egyáltalában nem vehetőek fel, és mert folyamodó tanítóú a szabályszerű előkészítettséget igazoló érettségi bizonyítványt felmutatni nem képes, a bölcsészeti karba sem vehető fel se rendes, se rendkívüli hallgatónak.

— **Zellert elítélték.** Egy nagytehetségű ezen szerző fölött itélkezett tegnap a bécsi esküdtszék. A nálunk is közkezdveltségű Madarász és Bányamester szerecsésszerű szerzője, Zeller udv. tanácsos volt a vádlott, kit az ügyészség azzal vádolt, hogy egy örökségi ügyben két rendbeli hamis eskü letételével csalást követett el. A tárgyalás befejezése után az esküdtek kimondták a bűnöst, mire a törvényszék Zeller udvari tanácsost és komponistát egy évi börtönrre ítélte. Az ítélet talán még súlyosabb lett volna, de a bíróság figyelembe vette az ügyész által érvényesített enyhítő körülményeket. Dr. Neuda, a vádlott zeneszerző védője, kijelentette, hogy az ő nézete szerint halottat ítéltek el és megfontolási időt tartott fenn magának arra, hogy jogorvoslatlall éljen-e vagy sem. A közönség soraiban az ítélet kihirdetése nagy megütközést keltett.

Színház.

A hűtelen.

A probléma nem új. Kérdés: Hogy lehet megjavítani egy férjet, ki kellelénél többet hagyja egyedül a feleségét s klubba, színházba jár addig míg a feleségének odahaza udvarolnak? Felelet: Féltekenynyé kell tenni.

Látni való, hogy ez sem új. Amde a tétel annyi eredetiséggel van felállítva s a megoldást oly brillans eszközökkel viszi keresztül a szerző, hogy egy perczele egészen új dolgot vélünk hallani. Mennyi színporkázó szellem a dialogokban, mennyi ügyesség a bonyodalomban, mily eredeti a megoldása. Ebben látjuk okát annak, hogy Bracco vigjátéka bejárta egész Európa színpadait s nem győzik eléggé magasztalni előnyeit. Ki venné rosssn néven az olasz szerzőtől, hogy elmege egészen addig a határig, melyet még a francziák sem mertek megközelíteni. Hahnel Aranka, Déry és Szathmáry igen ügyesen játszották a mulatóságos vigjátékot, a közönség pedig, mely zufo-

lásig töltötte meg a színházat, egy csöppet sem haragudott meg a merész jelenetekért, melyek fölülmúltak mindent, amit a téren eddig hallottunk.

— **Deák Péter jubileuma.** A Székesfehérvárott működő színtársulat április hó 6-án ünnepli a Torontálmezeiben ismert igazgatójának Deák Péternek 20 éves színészi működésének jubileumát. Ez alkalommal színre kerül Cornevillei harangok operette 3 felvonásban, melyben Deák egyik legjobb szerepét játssza. A rendező bizottság élén állanak. Daréki Antal, Arkosi Vilmos, B. Szabó József, Mezei Béla, Gyárfás Ödön, Huber Miksa, Németh János, Balog István.

Legújabb hírek.

Nagy postarablás.

Budapest, április 1. A Bern és Genf között, közlekedő éjjeli vonatot, mint egy berni távirat jelenti, ma éjjel kirabolták, miután a postahivatalnokot megölték. A rablók a hivatalnokot az ablakon keresztül lötték le, azután megrohanták a vonatot és igen sok értékes küldeményt elraboltak.

Változás a bécsi polgármesteri hivatalban.

Budapest, április 1. Tegnap késő este rendkívüli ülésre hívták össze a bécsi városatyákat és ekkor történt a bejelentés, hogy Strobach, a bécsi polgármesteri állásról lemond.

Az új polgármesterválasztást Lueger Károly dr. mint ügyvezető első alpolgármester, valószínűleg már jövő szerdára fogja kitűzni. Hogy Luegert fogják polgármesterré megválasztani, az természetes és a bécsi városházánál az a vélemény, hogy miután a választást a császár okvetlenül meg fogja erősíteni — az új polgármester a nagyhéten az esküt is le fogja tenni. Lueger dr. mindenesetre tagja marad a reichsrathnak. Vagy legalább is az marad addig a míg a Magyarországgal való kiegyezés és a nagyobb érdekű bécsi helyi kérdések elintéztetnek. Azek a méltóságok és diszálások, a melyek Strobachnak, mint bécsi polgármesternek jutottak, nála maradnak tovább is. Egyesek közt valószínűleg a tartományi marschall helyettesének állásában is megmarad.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése április 2-án.)

Budapest, április 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai ülés napirendje előtt Várossy újabb összeférhetlenségi eseteket jelentett be Tolnay Lajos, Neumann Armin, Benke Gyula és Sámuel Lázár mandátumait illetőleg.

Ezután báró Pongrácz Anzelm lemondott mandátumáról, mire Andrássy Tivadár gróf heterjeszti az összeférhetlenségi bizottság ítéletét. Ugy a jegyzőkönyvek, mint a különvélemények felolvastattak egész terjedelmükben.

Justh Gyula nem veheti tudomásul a bizottság ítéletét, mivel az csak vizsgálagos többséggel hozatott. Határozati javaslatot terjeszt be.

Pulszky Agost kifejti, hogy a bizottság teljesen szabályszerűen járt el. Ő is határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint az ítélet egyszerűen tudomásul vettessék.

Polónyi csatlakozik Justh javaslatához, szintugy Molnár János és Sághy Gyula, Visontai és Komjáthy. Szentiványi Árpád Andrássy különvéleményét pártolja. A névszerinti szavazásnál Pulszky javaslatát 164 szavazattal 56 ellen elfogadták.

Legközelebbi ülés holnap.

A tőzsdéről.

Budapest, április 2. (A nbecskereki Lloyd társulat távirata.) Kötöttett buza őszire 7.02—03, buza tavaszra 7.60—62. buza május juniusra 7.44—45, tengeri 3.47—49, zab 5.67—70, repce 10.35—45, Buzában a kínálat mérsékelt, forgalom 16.000 mm.

Hirdetések.

290. kig. szám. 1897. A n.-sz.-m. klósi járás főbírájától.

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Valkány községben üresedésben lévő irnoki állásra, melylyel 360 frt készpénzfizetés van egybekötve, ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni óhajtják, hogy minősítésüket, eddigi alkalmazásukat és nyelvismertüket igazoló szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi április hó 30-áig mutassák be.

N.-Szent-Miklóson, 1897. évi márczius hó 25-én.

Hadfy.
főszolgabíró.

363-3.2

7673. szám 1897.

360-2.2

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegyében a nagyszentmiklósi főszolgabíróságnál üresedésben lévő és kinevezés útján betöltendő évi 300 frt fizetés és 60 frt lakbérrel javadalmazott közigazgatási gyakornoki állásra pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 3. §-ában előírt képzettségüket és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket zombori Rónay Jenő kir. tanácsos, főispán ur ő méltóságához czimezve folyó évi április hó 20-áig és pedig a közszolgálatban levők hivatali főnökük útján nyújtsák be.

N. Beeskerek, 1897. márczius hó 29-én.

Alispán távol:
Br. Feilitzsch,
főjegyző.

5307. sz. 1896.

Szerb-N.-Szt.-Miklós községtől

Arlejtési hirdetmény.

Szerb-Nagy-Szent-Miklóson a község-ház udvarán emelendő tűzoltó szertár, űrszoba, a szertár alatti jégverem és előfogatos istálló felépítésére írásbeli zárt ajánlati árlejtés hirdettetik.

Az építésre a következő összegek vannak előírnyozva u. m.:

1. Földkiemelés, feltöltés és kőmives munka anyaggal	2449 frt 67 kr.
2. Acsmunka anyaggal	1104 " 77 "
3. Asztalos, lakatos, üveges és mázó anyaggal	125 " 50 "
4. Az építési bizottság által pótlólag felvett jégveremre anyaggal	899 " 49 "
Összesen	4603 frt 12 kr.

Az ajánlatok az összes munkákra együttesen adandók be.

Az ajánlatokhoz a vállalati összeg 5%-a bánatpénzül csatolandó akár készpénz, akár óvadékképes értékpapirban s az ekként felszerelt ajánlatok legkésőbb folyó évi április hó 5-ikének d. e. 12 óráig Szerb-Nagy Szent-Miklós község bírójához nyújthatók be, később érkező vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az építési tervek, költség előírázatok, feltételek szerbnagyszentmiklósi község bírájánál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Az építési bizottság fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül azt fogadja el, melynek betérjesztője legtöbb garanciát képes nyújtani a gondos, szolid és kifogástalan kivitelre.

Az árlejtésben résztvevő vállalkozók ajánlataikkal folyó évi április hó 15-ig maradnak kötelezettségben, mely határidőig az el nem fogadott ajánlatok visszaküldetnek.

Kelt Szerb-N.-Szt.-Miklóson, 1897. évi márczius hó 12-én.

Az építési bizottság nevében.

Telléry József,
jegyző.

Mohaupt Gyula,
bíró.

364-3.3

360-2.2

2146. kig. 897.

A párdányi járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

Alólírott szolgabírói hivatal az üresedésbe jött csebzai községi jegyzői állásnak választás útján leendő betöltése indokából ezennel pályázatot hirdet.

A nevezett jegyzői állással következő javadalmazás van egybekötve, u. m. készpénzben 700 frt évi fizetés, rövid fuvarok megváltási árban évi 60 frt; a jegyzői laknak és mellékhelyiségének házi és pótkertnek szabad élvezete; a szabályrendelileg megállapított napi és a magánmunkálatokért járuló díjak.

Felhivatnak tehát mindazon egyének, kik ezen állás elnyeréséért pályázni óhajtának, hogy az 1883-ik évi I. t.-cz. rendelkezése szerint követelt minősítvénynyel felszerelt kérvényüket, melyben a magyar hivatalos nyelven kívül a román nyelvnek szó és írásban való tudását is igazolni tartoznak, folyó évi április hó 27-ig ezen hivatalnál benyújtsák.

A választás folyó évi április hó 29-én d. e. 10 órakor Csebzai község házában fog megejteni.

Kelt Párdányban, 1897. évi márczius hó 15-én.

Torontálmegeye párdányi járás főszolgabírói hivatala.

365-3.2

Házeladás vagy bérbeadás.

Melencei utca 433. számú ujonan épült házam, melyben 4 szoba, cselédszoba, fürdőszoba, konyha, kamra, mosókonyha s pinczéből álló lakás van, kertestől együtt f. évi május hó 1-től bérbe adandó vagy eladó.

Szobotka Rezső

kir. főmérnök
(lak. Ormódy-féle ház, I. em.)

323-x.6

2125. tkvi szám. 1897.

367-1.

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Himler H. tbecei cég végrehajthatónak Jozsimovits Jesta és Tima tbecei lakosok végrehajtást szenvedők elleni 177 frt 15 kr iránti végrehajtási ügyében, valamint a néptakarékpénztár részvénytársaság mint csatlakozó végrehajtható 300 frt s jár. iránti követelésének behajtása végett is a területen levő T.-Becse község határában fekvő 1966/a sz. tkjvben foglalt 1892., 2539. és 2994. hr. számú ingatlanok 529 frt kikiáltási árban 1897. évi május hó 29-ik napján délután 3 órakor a kir. járásbíró tkvi hatóság helyiségében árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

Az árverési feltételek többi pontja

a hivatali órák alatt a kir. járásbíró tkvi hatóság irattárában és T.-Becse község előljárási hatóságánál megtekintheők.

Török-Becsen, 1897. évi márczius hó 16-án. A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Petrik,
kir. aljárásbíró.

5832. sz. 1897.

375-1.1

Hirdetés.

N.-Beeskerek r. t. város 1896. évi zárszámadása ezennel kitétetik 15 napi közszemlére és a hivatalos órák alatt a vár. számvevőségnél megtekintheők.

N.-Beeskerek, 1897. márczius hó 31-én.

Dr. Perisits Zoltán,
vár. főjegyző, polgármester h.

1914. sz. tkv. 1897.

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a melencei takarékpénztár részvénytársaság végrehajthatónak Gyorits Milenkovits sz. Bokanits Szófia melencei lakos végrehajtást szenvedők elleni 1445 frt 82 kr. törke és jár. iránti végrehajtási ügyében, Haidegger Ödön nbeeskereki lakos utóajánlata folytán a területen levő Melence község határában fekvő következő ingatlanok u. m.:

1. a melencei 102. sz. tkjvben A. I. 1. sorsz. (177-178.) hrsz. és 423. öszs. ir. szám alatt foglalt ház és beltelek 290 frt utóajánlati árban; és

2. a melencei 550. sz. tkjvben A. I. 1. sorsz. 818. hrsz. és 416. öszs. ir. szám alatt foglalt ház és beltelek 170 frt utóajánlati árban 1897. évi május hó 4. napján délelőtt 11 órakor Melence község házában újból árverés alá fognak bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el nem fognak adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbíró tkvi irattárában és Melence község előljárási hatóságánál megtekintheők.

Kelt Török-Becsen, a kir. járásbíró tkvi hatóságánál, 1897. évi márczius hó 25-én.

Szabó,
kir. aljárásbíró.

369-1.1

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.